

1 Kādas lietu tiesības (in rem) var rasties mantošanas ceļā saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem?

Parasti saskaņā ar Igaunijas tiesību aktiem piemēro universālsukcesijas principu, saskaņā ar kuru mirušās personas īpašums (mantojums), kas ietver arī visas mirušās personas tiesības un saistības, pāriet citai personai (tiesībpārņēmējam). Ja ir vairāki tiesībpārņēmēji, mantojums tiem pieder kopīgi saskaņā ar Likuma par mantošanas tiesībām 147. pantu. Mantošana nerada jaunas tiesības. Uz testamentā izklāstītajiem norādījumiem (novēlējumiem un norādījumiem par to, kā mantojums sadalāms) attiecas tikai saistību tiesības.

Atsevišķos gadījumos mirušās personas pārdzīvojušais laulātais var pieprasīt servitūtu attiecībā uz īpašumu, kas bijis laulāto kopīgais mājoklis (Likuma par mantošanas tiesībām 16. panta 3. punkts), ar nosacījumu, ka šādas tiesības tiek pieprasītas saskaņā ar saistību tiesībām, nevis lietu tiesībām.

Tiesībpārņēmēja īpašumtiesības saistībā ar mantojumu var būt ierobežotas gadījumos, kad viņš ir pagaidu tiesībpārņēmējs un ir iecelts secīgais tiesībpārņēmējs (Likuma par mantošanas tiesībām 48. pants). Šādos gadījumos Zemesgrāmatā izdara ierakstu, norādot, ka tiesībpārņēmējs ir pagaidu tiesībpārņēmējs (Zemesgrāmatu likuma 491. pants).

2 Vai šādas lietu tiesības (in rem) tiek reģistrētas nekustama vai kustama īpašuma reģistrā un, ja tā, vai šāda reģistrācija ir obligāta? Kurā reģistrā vai reģistros tās reģistrē un kādas ir reģistrācijai izvirzītās prasības un piemērotā kārtība?

Nekustamos īpašumus un ar tiem saistītās tiesības ieraksta Zemesgrāmatā. Visas īpašumtiesības pāriet tiesībpārņēmējam, izdarot ierakstu Zemesgrāmatā. Ja Zemesgrāmatas ieraksts ir nepareizs, jo lietu tiesības pāreja notikusi ārpus Zemesgrāmatas, Zemesgrāmatu nodaļa izlabo ierakstu, pamatojoties uz jaunā lietu tiesības īpašnieka iesniegto reģistrācijas pieteikumu. Reģistrācijas pieteikumam ir jāpievieno dokuments, kas apliecina lietu tiesības pāreju (mantojuma apliecība) (Zemesgrāmatu likuma 651. panta 1. punkts). Lai konstatētu, vai mantojuma atstājējs bijis vienīgais lietu tiesības īpašnieks vai lietu tiesība atradies kopīpašumā, dažos gadījumos līdz ar mantojuma apliecību reģistrācijas pieteikumam jāpievieno īpašumtiesību apliecība. Reģistrācijas pieteikumam jābūt notariāli apliecinātam vai digitāli parakstītam (Zemesgrāmatu likuma 34. panta 21. punkts).

Zemesgrāmatu nodaļa var noteikt, ka lietu tiesības īpašniekam vai testamenta izpildītājam jāiesniedz reģistrācijas pieteikums un nepieciešamie dokumenti Zemesgrāmatas ieraksta labošanai vai veikšanai, un pretējā gadījumā piemērot naudas sodu (Zemesgrāmatu likuma 651. panta 5. punkts).

Tiesībpārņēmējam pāriet arī jebkurš cits īpašums, uz kuru attiecas reģistrācija, neatkarīgi no ieraksta reģistrā. Vispārīgā gadījumā mantiniekam ir jāiesniedz attiecīgajā reģistrā nepieciešamā informācija un dokumenti par mantas vai tiesību mantošanu. Tomēr, ja mantotas daļas vai biedra statuss sabiedrībā ar ierobežotu atbildību vai kooperatīvajā sabiedrībā, notāram pēc mantojuma apliecības apliecināšanas ir jānosūta paziņojums par daļu vai biedra statusa mantošanu Komercreģistram.

3 Kādas ir ar lietu tiesību (in rem) reģistrāciju saistītās sekas?

Visas lietu tiesības mantiniekiem pāriet uz likuma pamata un nav atkarīgas no šo tiesību ierakstīšanas. Ar mantojuma atklāšanos reģistra ieraksti zaudē spēku un mantiniekam parasti ir ieraksti jāgroza.

4 Vai ir spēkā īpaši noteikumi un procedūras, lai pielāgotu lietu tiesību (in rem), uz ko persona ir tiesīga saskaņā ar mantošanai piemērojamiem tiesību aktiem, gadījumā, ja tās dalībvalsts tiesību aktos, kurā persona atsaucas uz attiecīgo tiesību, šāda lietu tiesība (in rem) nav zināma?

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 6291. pantu tiesa var sākt procesu par ārvalsts lietu tiesības pielāgošanu, pamatojoties uz tiesīgās personas iesniegumu. Ja nepieciešams, tiesa uzklausa pieteikuma iesniedzēju. Tiesa nolēmumā par lietu tiesības pielāgošanu nosaka, vai Igaunijas tiesībās ir paredzēta tāda lietu tiesība, kas ir līdzvērtīga pielāgojamajai ārvalsts lietu tiesībai. Ja līdzvērtīga lietu tiesība ir, tiesa to norāda nolēmumā. Ja nolēmuma izpildes vai lietu tiesības pielāgošanas vajadzībām pieteikuma iesniedzējam ir jāsazinās ar ārposttiesas reģistratoru vai citu personu vai iestādi, šis fakts ir jānorāda nolēmumā. Pieteikuma iesniedzējs var pārsūdzēt nolēmumu.

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 475. panta 1. punkta 101. apakšpunktu lietu tiesību pielāgošana saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 650/2012 31. pantu notiek lūgumrakstu lietās.

Lapa atjaunināta: 18/04/2023

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspeļojotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.